

Урок № 1

Вступ. Художня література як одна з форм духовної діяльності людини.

Функції художньої літератури.

Багатозначність художнього образу.

Різновиди образів.

Аналіз художнього твору

ДИВИСЬ: <https://www.youtube.com/watch?v=gJKOT2nJtmI>

Художня література – складова літератури, сукупність писаних і друкованих творів певного народу, епохи, людства; різновид мистецтва слова, який описує дійсність художніми образами.

ЕСТЕТИЧНА: художній твір приносить задоволення, збуджує уяву читача, спонукає його виявляти різноманітні емоції.

ВИХОВНА: художній твір допомагає розуміти життя, виховує на прикладах персонажів, спонукає критично оцінювати вчинки літературних героїв.

ПІЗНАВАЛЬНА: художній твір є джерелом поповнення знань, розширює уявлення про певну історичну добу, побут, культуру й звичаї людей.

ФУНКЦІЇ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Художній образ —

це форма художнього освоєння світу
письменником чи іншим митцем,
створена за допомогою вимислу, має
естетичне значення.

ОЗНАКИ ОБРАЗУ

ПРЕДМЕТНІСТЬ

ЗМІСТОВЕ УЗАГАЛЬНЕННЯ

ОБРАЗИ ДЕТАЛЕЙ, ОБСТАВИН

**РІЗНОВИДИ
ОБРАЗІВ**

● СМАКОВИЙ

● СЛУХОВИЙ

● ЗОРОВИЙ

● НЮХОВИЙ

● СЛОВЕСНИЙ

● ОБРАЗ-СИМВОЛ

● ОБРАЗ-ПЕРСОНАЖ

● ОБРАЗ-НАСТРІЙ

Типи художніх образів

За способом
сприйняття

зоровий

слуховий

нюховий

дотиковий

За предметом
змалювання

образ-персонаж

образ-пейзаж

образ-символ

образ-річ

Словесні

епітет

метафора

персоніфікація

метонімія

гіпербола

літота

оксиморон

Активация Windows
Windows не активирован
Введите ключ продукта Windows
или ключ продукта Office

З'ясуй типи художніх образів, використаних в уривку, за характером сприйняття (можливо кілька варіантів відповідей)

1. ЗОРОВИЙ
2. СЛУХОВИЙ
3. НЮХОВИЙ
4. СМАКОВИЙ
5. СЛОВЕСНИЙ
6. ОБРАЗ-СИМВОЛ
7. ОБРАЗ-ПЕРСОНАЖ
8. ОБРАЗ-НАСТРІЙ

Гаї шумлять *(зоровий і слуховий)* – я слухаю.

Хмарки біжать *(зоровий)* – милуюся.

Милуюся-дивуюся,
чого душі моїй
так весело. *(П. Тичина)*

З'ясуй типи художніх образів, використаних в уривку, за характером сприйняття (можливо кілька варіантів відповідей)

1. ЗОРОВИЙ
2. СЛУХОВИЙ
3. НЮХОВИЙ
4. СМАКОВИЙ
5. СЛОВЕСНИЙ
6. ОБРАЗ-СИМВОЛ
7. ОБРАЗ-ПЕРСОНАЖ
8. ОБРАЗ-НАСТРІЙ

Рече та стогне Дніпр широкий,
Сердитий вітер завива,
Додолу верби гне високі,
Горами хвилю підійма.
(Т. Шевченко)

З'ясуй типи художніх образів, використаних в уривку, за характером сприйняття (можливо кілька варіантів відповідей)

1. ЗОРОВИЙ
2. СЛУХОВИЙ
3. НЮХОВИЙ
4. СМАКОВИЙ
5. СЛОВЕСНИЙ
6. ОБРАЗ-СИМВОЛ
7. ОБРАЗ-ПЕРСОНАЖ
8. ОБРАЗ-НАСТРІЙ

Багато бачив я гарних людей, але такого, як батько, не бачив. Голова в нього була темноволоса, велика і великі розумні сірі очі, тільки в очах чомусь завжди було повно смутку.
(О. Довженко)

Алгоритм ідейно-художнього аналізу твору

1. Прозова форма:

- **Тема** (про що розповідає автор)

Починається словами: показ..., розповідь про..., відображення...

- **Ідея** (основна думка) (для чого автор створює свій твір)

Починається словами: автор прославляє..., возвеличує..., оспівує..., розкриває..., підносить..., засуджує..., висміює..., повчає..., виховує...

- **Жанр:** малі форми, казка, оповідання, новела, повість, роман

- **Композиція:**

- **Експозиція** (автор знайомить читача з героями)

- **Зав'язка** (передумови виникнення конфлікту, початок основної дії)

- **Розвиток дії** (перелік подій)

- **Кульмінація** (конфлікт, найбільш напружений момент)

- **Розв'язка** (фінал твору, чим все закінчилося)

Алгоритм ідейно-художнього аналізу твору

2. Віршована форма:

- *Тема (про що розповідає автор)*
- *Ідея (основна думка) – (для чого автор створює свій твір)*
- *Жанр: малі форми, вірш, пісня, гумореска, поема, драма*
- *Художні засоби (дивись внизу)*
- *Композиція (якщо є) (дивись у прозовій формі)*
- *Віршовий розмір:*

Двоскладові: хорей, ямб.

Трискладові: дактиль, амфібрахій, анапест.

ХУДОЖНІ ЗАСОБИ

Епітет – художнє означення (*лагідна усмішка, золотокоса осінь*)

Порівняння: *міцний, як дуб*

Уособлення: *весна прийшла*

Метафора: *час летить, листя шепоче*

Риторичні питання, оклики (не потребують відповіді) (“*Ти знаєш, що ти – людина?*”, “*Гляди ж не прости!*”)

Рефрен – приспів, повторювані рядки

Анафора – єдинопочаток (“*Світає..., Світає...*”)

Епіфора – єдинокінець (“*...і я не знаю лиш себе! ... і я не знаю лиш себе!*”)

Алегорія (у байці): Лисиця уособлює хитрість, заєць – боягузливість

Гіпербола (перебільшення): “*одним махом вирвав дуба*”

Літота (применшення): “*Гулливер схилив голову в покорі перед ліліпутами*”

Паралелізм (схожий стан природи та настрою людини)

Сьогодні на уроці я

- поглибив (поглибила) знання про...
- дізнався (дізналася)...
- зрозумів (зрозуміла)...
- навчився (навчилася)...
- прагнув (прагнула)...

Для самоперевірки вивченого матеріалу візьми участь у тестуванні за покликанням: <https://vseosvita.ua/test/start/yff604>

Або виконай його письмово:

<https://drive.google.com/file/d/1XZHwsJNKfcd2sSM2JgOAuWN4RnB9mA7-/view?usp=sharing>

